KHARAZMI UNIVERSITY

Research in Sport Management and Motor Behavior

Print ISSN: 2252-0716 - Online ISSN: 2716-9855

Theory of Construction of the Iranian Educational Sport Future: Social Constructivism

javad shahvali kohshour [1], Ahmadreza Askari [2], Rasool Nazari [3], Amirreza Naghsh [4]

1. javad shahvali kohshour, (Ph. D) Mobarakeh Branch, Islamic Azad University, Mobarakeh, Iran. j.shahvali@live.com
2. Ahmadreza Askari, (Ph. D) Mobarakeh Branch, Islamic Azad University, Mobarakeh, Iran.
3. Rasool Nazari, (Ph. D) Isfahan Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.
4. Amirreza Naghsh, (Ph. D) Isfahan Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran.

ARTICLE INFO

Article type
Research Article

Article history
Received: June 8, 2021
Revised: November 24, 2021
Accepted: December 12, 2021

KEYWORDS:
Educational Sport,
Constructivism,
Future, Theorizing,
Foundational Theory.

CITE:
shahvali kohshour, Askari, Nazari, Naghsh. **Theory of Construction of the Iranian Educational Sport Future: Social Constructivism,** Research in Sport Management & Motor Behavior, 2022: 12(24): 32-55

ABSTRACT

This paper attempts to link social constructivism with future research by focusing on which, and to present a short-range theory in constructing the possible future of Iranian educational sport in this process, using the constructivist approach of the basic theory. The growth of educational sports is beginning of the development of sports. The data of this qualitative research had an exploratory-fundamental nature, and was collected through purposive sampling using snowball technique and based on in-depth semi-structured interviews with 22 experts in the field of educational sports. Accurate interpretive understanding and initial, focused, pivotal and theoretical coding showed that educational sport can achieve its desired future and set a vision for which, based on the requirements of future shaping, overcoming the past weight, present pressure and in line with future traction and choosing proactive behavior in the face of the future. Also, for participation in the student and university sports, two construction strategies were presented separately. As a result, a basic theory derived from the data, entitled "The planned future of Iranian educational sports" was explained.

Published by *Kharazmi University, Tehran, Iran*. Copyright(c) The author(s) This is an open access article under the CC BY-NC license https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی

دانشگاه خوارزمی

نظریهٔ برساخت آینده ورزشِ آموزشی: برساخت‌گرایی اجتماعی

جواد شهولی‌کوه شوری[۱] *، احمدرضا عسکری[۲] ، رسول نظری[۳] ، امیررضا نقش[٤]

۱. دکترای مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، مبارکه، ایران.

۲. استادیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد مبارکه، دانشگاه آزاد اسلامی، مبارکه، ایران.

۳. دانشیار مدیریت ورزشی، گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

٤. استادیار آینده پژوهی، گروه مدیریت، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران.

اطلاعات مقاله:

نوع مقاله: مقاله پژوهشی

***نویسنده مسئول:**

j.shahvali@live.com

دریافت مقاله: خرداد ۱۴۰۰

ویرایش مقاله: آذر ۱۴۰۰

پذیرش مقاله: آذر ۱۴۰۰

واژه های کلیدی:

ورزشِ آموزشی،

برساخت‌گرایی، آینده،

نظریه‌سازی، نظریهٔ مبنایی

ارجاع:

شهولی کوه شوری، عسکری، نظری، نقش. **نظریهٔ برساخت آینده ورزشِ آموزشی:برساخت‌گرایی اجتماعی**. پژوهش در مدیریت ورزشی و رفتار حرکتی، ۱۴۰۱: ۱۲(۲٤): ۵۵-۳۲

چکیده

نوشتار حاضر تلاش دارد با تمرکز بر برساخت‌گرایی اجتماعی، آن را با آینده‌پژوهی پیوند داده و در این فرآیند، با استفاده از رویکرد ساختگرای نظریهٔ مبنایی، نظریه‌ای با برد کوتاه در ساخت آینده‌های احتمالی ورزشِ آموزشی ارائه دهد. رشد ورزشِ آموزشی، سرآغاز توسعه ورزش است. داده‌های این پژوهش کیفی که ماهیتی اکتشافی- بنیادی داشت، از طریق نمونه‌گیری هدفمند با تکنیک گلوله‌برفی و بر اساس مصاحبه‌های عمیق نیمه‌ساختاریافته با ۲۲ نفر از خبرگان حوزهٔ ورزشِ آموزشی جمع‌آوری شد. درک تفسیری دقیق و کدگذاری‌های اولیه، متمرکزشده، محوری و نظری مشخص کرد که ورزشِ آموزشی بر اساس ملزومات شکل‌دهندهٔ آینده، با غلبه بر وزن گذشته، فشار حال و هم راستا با کشش آینده و انتخاب رفتار پیش‌نگرانه در رویارویی با آینده می‌تواند آینده مطلوب خود را بسازد و برای آن چشم‌انداز تعیین نماید. همچنین برای مشارکت در ورزش‌های دانش‌آموزی و دانشگاهی، بصورت مجزا، دو راهکار برساخت ارائه گردید. در نتیجه یک نظریهٔ مبنایی برخواسته از داده ها با نام "آیندهٔ برنامه‌ریزی شده ورزشِ آموزشی" تبیین شد.

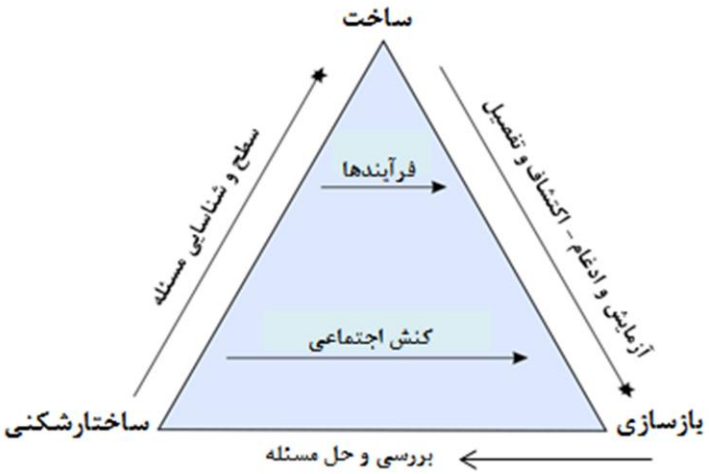
[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]

[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]

[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

مقدمه

ساخت‌گرایی یا برساخت‌گرایی[1] رابطه جدیدی را بین دانش و واقعیت به نام زنده ماندن معرفی می‌کند (۱). برساخت اجتماعی، ایده‌ای است که همه‌جا و به سرعت در حال رشد است. برساخت‌گرایی اجتماعی[2]، ماهیتی جامعه شناختانه دارد و برگرفته از نهضت فلسفی- اجتماعی پست‌مدرنیسم[3] است و به عنوان یک دیدگاه خاص در ربع پایانی قرن نوزدهم ظهور می‌کند و به یکی از نظریه‌های اساسی قرن بیستم، بدل گردید (۲). ایده اصلی برساخت‌گرایی اجتماعی و مفهوم وسیع آن این است که بعضی عناصر توسط کنش‌های اجتماعی تولید می‌شوند و از طریق کنش‌هایی که با تعامل با افراد دیگر انجام می‌دهیم، ساخته می‌شوند (۳). برساخت‌گرایی، اساساً، اصطلاح "دانش را بساز" را در خود حمل می‌کند؛ برساخت‌گرایی با تمرکز بر این که فرد چگونه از نظر شناختی در ساخت دانش از منظر ساخت اجتماعی شرکت می‌کند، شناخته می‌شود و اذعان دارد که دانش و معنا از طریق فرآیندها و کنش‌های اجتماعی به لحاظ تاریخی و فرهنگی ساخته می‌شوند (٤). نظریهٔ ساخت‌گرایانه پیاژه (۲۰۱۳) دانش را به عنوان ساختی فعالانه از فهم سوژه‌ها می‌داند (۵). ویسکو و واتکینز (۲۰۲۱) برساخت‌گرایی اجتماعی را در غالب یک هرم ثابت، تحت عنوان "نظارت و یادگیری" به نمایش گذاشتند (۱) (شکل ۱). آن‌ها دسته‌بندی متفاوتی از برساخت‌گرایی را ارائه دادند:

شکل ۱. هرم نظارت و یادگیری در برساخت‌گرایی اجتماعی (ویسکو و واتکینز، ۲۰۲۱)

۱. برساخت‌گرایی برون‌زا که براساس آن دانش از بازسازی ساختار موجود در جهان خارج شکل می‌گیرد.

۲. برساخت‌گرایی درون‌زا که توسط یادگیرنده از طریق تحول و سازماندهی مجدد ساختارهای شناختی موجود ساخته می‌شود.

[1] Constructive or Constructivist
[2] Social Constructivism
[3] Post modernism

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

۳. برساخت‌گرایی دیالکتیکی[1] یا اجتماعی که طبق آن دانش از طریق تعامل بین دنیای خارجی که توسط محیط فیزیکی و اجتماعی نشان داده می‌شود، حاصل می‌شود.

برساخت‌گرایی به عنوان واکنشی در برابر استفاده سریع از مفاهیم کاملاً انتزاعی و روش‌های اثبات در ریاضیات تلقی می‌شود (٦). اصطلاح برساخت‌گرایی به‌وسیله برگر و لاگمن (١٩٦٧) در کتاب ساخت اجتماعی واقعیت[2] ابداع شد (٧). نظریه آن‌ها بر اساس تلفیقی از جامعه‌شناسی معرفت[3] شوتس (١٩٥٨) (٨) و کتاب مفهوم نهادها[4] دورکیم (١٨٩٣) (٩) بنیاد شده و می‌کوشد به این پرسش پاسخ دهد که چگونه معنای ذهنی به واقعیتی اجتماعی تبدیل می‌شود. برساخت‌گرایی یک زیرشاخه از نظریهٔ وسیع‌تری است که به نظریهٔ کنش نمادین[5] گافمن شهرت دارد (٢). برساخت‌گرایان اذعان دارند که مفهومی تحت ذات یک پدیده وجود ندارد و این توسط افراد ساخته می‌شود، به این معنی که نظریه ساخته می‌شود؛ و به طور کلی برساخت‌گرایی این مفهوم را در پی دارد که نظریه بر اساس مفاهیم و توافقاتی که افراد در غالب اجتماع دارند، ساخته می‌شود (١٠).

برساخت‌گرایی اصطلاحی است که باید با احتیاط استفاده شود؛ اما اسلاتر در نوشته‌های اخیرش درجهٔ شدیدتری از برساخت‌گرایی را به دانش آینده‌پژوهی نسبت می‌دهد. او با تأکید بر چارچوب آینده‌پژوهی و محوریت مفهوم "خود" در آن، برساخت‌گرایی اجتماعی را به عنوان موتور محرک خلق آینده‌های بهتر –با تمرکز بر مفهوم "خود"– می‌پندارد (١١). فولر و لوگما (٢٠٠٩) (١٢) میان نظریه‌های مختلف در حوزهٔ ساخت اجتماعی واقعیت و بر ساخت‌گرایی از یک سو و روش‌های مختلف به‌کار برده شده در آینده‌نگاری و آینده‌پژوهی، مقایسه‌ای تطبیقی انجام دادند. از نظر آن‌ها ساخت‌گرایی‌اجتماعی حداقل در حالت‌های تضعیف شدهٔ آن در پیش‌فرض‌های معرفت‌شناسانهٔ آینده‌پژوهی مستتر است.

نگاهی به ادبیات آینده‌پژوهی در حوزهٔ هنجارها و چشم‌انداز نیز مؤید روح برساختگرایانه این بخش است؛ آینده‌پژوه معروف پاکستانی، عنایت‌الله (٢٠١٩) (١٣) در روش تحلیل لایه‌ای خود به دنبال به چالش کشیدن وضع موجود و خلق آینده‌ای ناهمساز با وضع موجود از طریق گفتمان‌های اجتماعی متفاوت و استعاره‌های گوناگون ساخت است. ایلمونا و رونسکایا (٢٠١٦) (١٤) قائل به انفکاک میان هنجارها و دانش نیستند. برای آن‌ها هنجارها در یک سطح هستی‌شناسانه وجود دارند که از طریق یک فرآیند درون‌سازی به سطح وجودی انسان رخنه می‌کنند. می‌توان ردپای یک برساخت‌گرایی در حالت تضعیف‌شده را در نگاه او به دانش آینده رصد کرد. مفاهیم ژاهو و همکاران (٢٠١٩) (١٥) نیز دارای این رنگ و بوی تضعیف‌شدهٔ برساخت‌گرایانه هستند. آینده‌پژوه نامدار فرانسوی، گوده (٢٠٠٦) (١٦) با تأکید بر ذهنیت، تخیل و پیش‌نگری که منجر به رفتار

[1] Dialectical Constructivist
[2] Social Construction of Reality
[3] Sociology of knowledge
[4] Division of Labor
[5] Symbolic Interaction

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

می‌شود نیز نگاهی ساخت‌گرایانه به آینده‌نگاری دارد. پیش‌شرط نخستین در هر کار آینده‌محور داشتن یک و یا چندین ادراک متفاوت از زمان است. زمان معنا و مفهوم‌های بیشتری از «زمان ساعت‌شماری» دارد و به اعتقاد سودرستوم (۲۰۱۹) (۱۷) یک ساخت اجتماعی است.

پس از بررسی ردپای برساخت‌گرایی در نظرات آینده‌پژوهان و از آنجا که برساخت‌گرایی یکی از نظریه‌های یادگیری (۱) است و دیدگاه جدیدی در زمینه آموزش (۱۸) مطرح می‌کند، شاید بتوان اذعان داشت که با استفاده از یک ساختِ ساخت‌گرایانه، آینده ورزشِ آموزشی[1] که ماهیت یادگیری- تربیتی دارد و یکی از صورت‌های مهم ورزش در ایران است را، برساخت. هدف از این کار را می‌توان کمک به متولیان متعدد ورزشِ آموزشی یا تربیتی ایران برای بازسازی معنی در این حیطه و همچنین کمک به ساختن یا شناسایی آینده‌های احتمالی و مطلوب ورزشِ آموزشی یا تربیتی ایران با استفاده از ساخت یا بازسازی دانش دانست. ورزشِ آموزشی، فرآیندی آموزشی- تربیتی است که در آن از فعالیت جسمانی به عنوان راهی برای کمک به دانش‌آموزان و دانشجویان به منظورکسب مهارت، آمادگی، دانش و نگرش مثبت در راستای رشد مطلوب، کسب سلامت عمومی و به حداکثر رساندن فرصت‌ها برای اجرای فعالیت بدنی استفاده می‌شود (۱۹). هدف از ورزش آموزشی، فراهم ساختن فرصت‌هایی برای عموم مردم و به ویژه کودکان و نوجوانان است تا با بهره‌گیری از تمرینات آموزشی، توانایی‌های ادراکی حرکتی، مهارت‌ها یا الگوهای حرکتی بنیادی و بسیاری از مهارت‌های پایه در آنان گسترش یابد (۲۰). ورزشِ آموزشی و تربیتی، جایگاه ویژه‌ای در نظام تعلیم و تربیت رسمی (از دوره پیش‌دبستانی تا دانشگاه) دارد و مورد توجه سیاست‌های کلان کشور قرار دارد (۲۱).

فارغ از مسائلی مانند دغدغهٔ انواع ورزش و تعریف ورزشِ آموزشی که تعریف و باز تعریف آن یکی از محدودیت‌های این مطالعه بود، مطالعات نسبتا زیادی در حیطه ورزش آموزشی به انجام رسیده است. راسخ و همکاران (۲۰۱۸) ساختار ورزش تربیتی ایران را تحلیل نمودند و اذعان داشتند که ساختار کارآمد، مهم‌ترین عامل رسیدن به اهداف در تمامی نظام‌ها ازجمله نظام ورزش است (۲۲)؛ سواری و همکاران (۲۰۲۱) به طراحی مدل سلامت دانش‌آموزان مبتنی بر ورزش با نگاه به افق ۱۴۰۴، پرداختند (۲۳)؛ آقایی و همکاران (۲۰۲۱) الگویی برای مدیریت فعالیت های فوق برنامه تربیت بدنی آموزش و پرورش، ارائه نمودند (۲۴)؛ ذوالقدری و همکاران (۲۰۱۹) به شناساسی آسیب های موجود در اجرای برنامه درسی تربیت بدنی و سلامت دوره اول متوسطه مطابق با الگوی علمی آکر، پرداختند (۲۵)؛ همچنین، رضایی و تراوش (۲۰۲۰) با تحلیل محیط توسعه ورزش دانشجویی، راهبردهای خوبی ارائه نمودند (۲۶).

ارتقاء کیفیت زندگی نیاز به آموزش‌های لازم و ضروری دارد. پایداری و پیشرفت در ورزشِ آموزشی، دو موضوع اساسی می‌باشند که به سیاست‌گذاری، وابسته هستند. در این راستا نیاز به سیاست‌گذاری از طریق

[1] Educational Sport

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

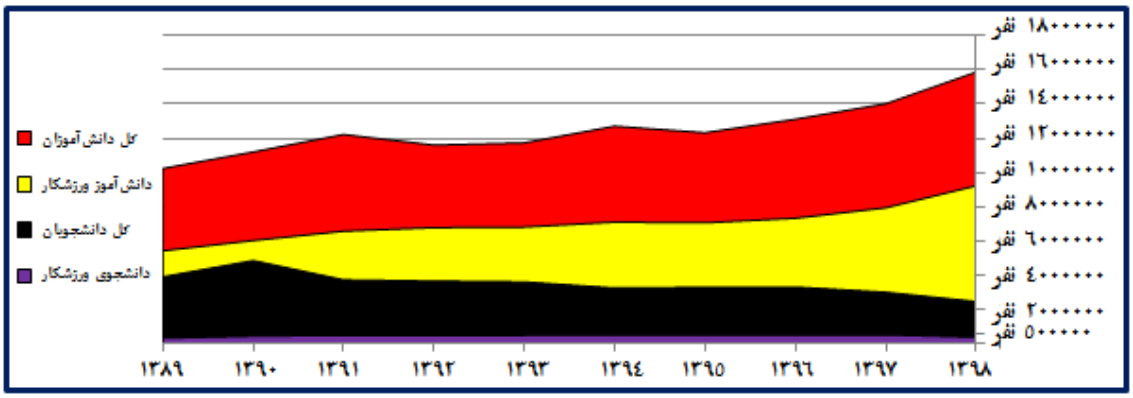
آینده‌نگاری[1] که هم به لحاظ نظری (۲۷) و هم از منظر کاربردی (۲۸) مورد توجه و تأکید است، می‌تواند گامی به سوی توسعه ورزشِ آموزشی باشد و در نهایت منجر به توسعهٔ ورزش ایران گردد (۲۹).

در ارتباط با سیاست‌گذاری از طریق آینده‌نگاری در ورزشِ آموزشی، تاکنون مطالعات انگشت شماری به ثبت رسیده است؛ می‌توان به مطالعات شهولی‌کوه‌شوری و همکاران (۲۰۲۰a) با هدف آینده‌نگاری در ورزشِ تربیتی ایران و کشف آینده‌های پیش‌روی ورزشِ تربیتی در ۱۵سال آینده (۳۰)؛ پاداش و همکاران (۲۰۲۰) با هدف شناسایی عدم‌قطعیت‌های تربیت‌بدنی و ورزش‌دانش‌آموزی در افق ۱۴۰۴ (۳۱)؛ شهولی‌کوه‌شوری و همکاران (۲۰۲۰b) با هدف تدوین سناریوهای ورزش‌دانش‌آموزی ایران برای ۱۵ سال آینده و ارائه استراتژی (۳۲)؛ فتحی و همکاران (۲۰۲۰) با هدف ارائه سناریوهای ورزش‌دانشگاهی (۳۳) و شهولی‌کوه‌شوری وهمکاران (۲۰۲۱) با هدف شناسایی شگفتی‌سازها و پیشران‌های مؤثر بر آینده ورزشِ تربیتی ایران (۳۴)، اشاره نمود. این مطالعات همگی بر اساس رویکردهای مختلف آینده‌پژوهی مانند رویکردهای تلفیقی، شناسایی عدم‌قطعیت‌ها، تحلیل ساختاری و سناریونگاری بودند؛ می‌توان اذعان نمود که این مطالعات فقط به دنبال کشف آینده‌های مختلف پیش‌روی ورزشِ آموزشی بودند و هیچ راهکاری برای ساختن آینده ورزشِ آموزشی ارائه ننموده‌اند، که این یک خلاء اساسی در تحقیقات گذشته محسوب می‌گردد.

یکی از مسائل بسیار مهم که در بحث ساختن آینده ورزشِ آموزشی باید به آن توجه ویژه داشت، بحث مشارکت دانش‌آموزان و دانشجویان در ورزش و فعالیت‌های‌بدنی است. بخش اعظم اهداف تعلیم و تربیت از طریق شرکت دانش‌آموزان و دانشجویان در فعالیت‌های ورزشی و حرکتی قابل تحقق است (۳۵). در دو دهه اخیر، توجه سیاست‌گذاران و همچنین محققان، به سمت مشارکت در ورزشِ آموزشی نه تنها در بعد رقابتی، بلکه در غالب مشارکت در فعالیت‌بدنی بصورت تفریحی و اوقات فراغت معطوف شده است (۳۶). در ایران نیز مطالعات نسبتاً زیادی در ارتباط با مشارکت دانش‌آموزان و دانشجویان در ورزش انجام شده است؛ در این ارتباط، می‌توان به مطالعهٔ قاسمی روشناوند و همکاران (۲۰۲۰) با هدف شناسایی راهکارهای توسعه مشارکت فرابخشی در ورزش دانش‌آموزی (۳۷) و رمضانی وهمکاران (۲۰۲۰) با هدف راهکارهای توسعه مشارکت در ورزش دانشجویی (۳۸) اشاره نمود. هر چند به نظر می‌رسد، در ارتباط با مشارکت در ورزشِ آموزشی، مدل‌ها، راهبردها و راهکارهای خوبی برای مشارکت یا توصیه‌های مناسبی برای رفع موانع مشارکت در ورزشِ آموزشی در این تحقیقات بصورت تئوری اشاره شده است؛ اما نکته قابل بحث، آمار و ارقام نگران‌کننده‌ای است که در پژوهش شهولی‌کوه‌شوری (۲۰۲۰) (۲۹) در ارتباط با مشارکت پایین دانش‌آموزان و دانشجویان در ورزش ارائه گردیده است به طوری که در شکل ۲، عمق این مسئله، مشخص است.

[1] Futurism

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

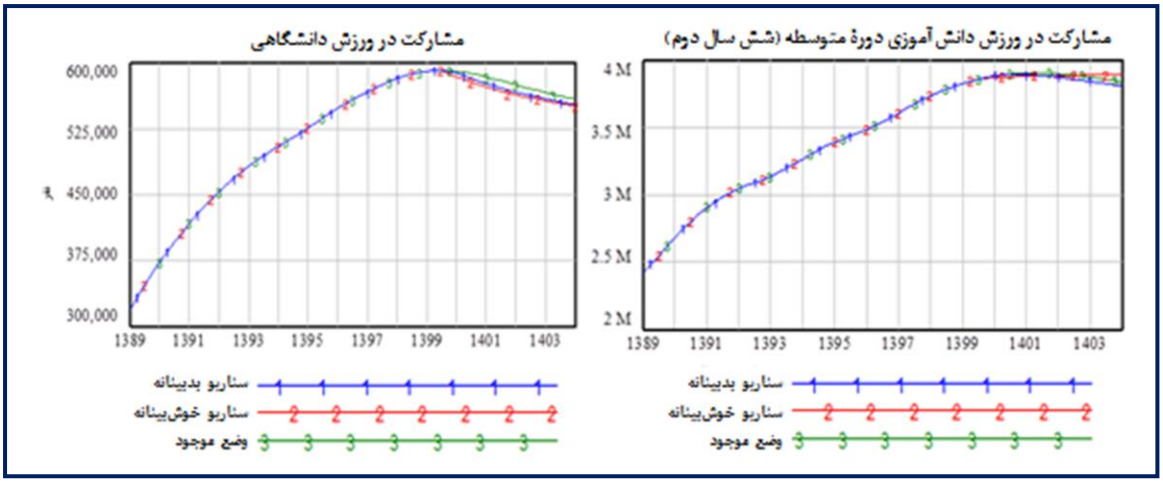
شکل۲. روند مشارکت دانش‌آموزان و دانشجویان در ورزش (شهولی‌کوه‌شوری، ۲۰۲۰)

بر این اساس می‌توان اذعان داشت که در ده سال گذشته بصورت نسبی، میانگین شرکت دانشجویان در ورزش و فعالیت‌های‌بدنی کمتر از ۱۰ تا ۱۵ درصد بوده است. اما این آمار در ارتباط با دانش‌آموزان کمی بهتر است، اما باز هم نیمی از جمعیت بزرگ دانش‌آموزی در ورزش مشارکت ندارند. علی‌رغم افزایش آگاهی عمومی افراد درباره عوارض و پیامدهای ناشی از بی‌تحرکی، بر اساس شواهد موجود فقط درصد کمی از جامعه دانش‌آموزی و دانشگاهی از برنامه‌های ورزشی در محیط‌های آموزش رسمی استقبال می‌کنند. اگر دانشجویان میزان تحرکات‌بدنی خود را افزایش ندهند، ممکن است کیفیت و کمیت زندگی حرفه‌ای آن‌ها دچار نقصان شده و یا حتی به مشکلات جسمانی و یا بعضاً روحی دچار شوند و اثربخشی آن‌ها کاهش پیدا کند (۳۸).

بررسی‌ها نشان داد که هم در گذشته و هم در زمان حال، درصد بالایی از دانشجویان و دانش‌آموزان علاقه زیادی به مشارکت در ورزش و فعالیت‌های‌بدنی نداشته و ندارد و از معایب و زیان‌های این عدم مشارکت نیز سخن به میان آمد. اما این تمام ماجرا نیست! زیرا شهولی‌کوه‌شوری (۲۰۲۰) (۲۹) در یک مطالعه آینده‌نگارانه با هدف شناخت آینده‌های پیش‌روی ورزشِ آموزشی در ایران و شبیه‌سازی آن، بر اساس تحلیل عدم‌قطعیت‌ها و نیروهای پیشران آینده و بر اساس آمار و ارقام موجود، با استفاده از یک نرم‌افزار پیشرفته شبیه‌سازی داینامیکی[1]، نشان داد که نه تنها این عدم مشارکت از سوی دانش‌آموزان و دانشجویان مربوط به گذشته و وضع موجود است، بلکه در ۵ سال آینده نیز این روند کاهشی‌تر خواهد شد. در شکل ۳، این مسئله به خوبی به نمایش درآمده است.

[1] Vensim

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

شکل ۳. سناریوپردازی و شبیه‌سازی مشارکت دانش‌آموزان و دانشجویان در ورزش تا سال ۱۴۰۴ (شهولی‌کوه‌شوری، ۲۰۲۰)

همانطور که مشخص است، حتی در خوش‌بینانه‌ترین سناریوی ممکن که حاصل اعمال سیاست‌های افزایشی با بالا بردن ضریب افزایشی رویدادها و ضریب توسعه زیرساخت در مدارس و دانشگاه‌ها بود، در سال‌های پیش‌رو، نه تنها مشارکت در ورزش دانش‌آموزی و دانشجویی افزایش پیدا نمی‌کند، بلکه تعداد شرکت‌کنندگان در ورزش نیز کاهش پیدا می‌کند.

حال در این وضعیت، سوالات بسیاری مطرح می‌گردد که با وجود مطالعات گسترده‌ای که در این ارتباط و همچنین برنامه‌های زیادی از سوی متولیان ورزشِ آموزشی در ایران ارائه گردیده است، چرا همچنان اوضاع نابسامان است؟ و حتی هیچ نشانه خاصی از بهتر شدن این وضع در آینده مشاهده نمی‌گردد. احتمالاً باید در جهت رشد دانشجو در این زمینه و توسعه مشارکت در ورزش و فعالیت‌بدنی، اقدام به دوباره و از نوساختن الگوهای موجود نمود. یکی از روش‌های بسیار موثر در ساختن آنچه در ذهن وجود دارد و تبدیل آن به واقعیت اجتماعی و بازساختن الگوها، روش ساخت‌گرایی یا برساخت‌گرایی است (۳۹).

برساخت‌گرایان، واقعیت‌ها و ارزش‌ها را به هم پیوسته می‌بینند. آن‌ها معتقدند که آنچه می‌بینند و یا نمی‌بینند بر مبنای ارزش‌ها قرار دارد. بنابراین ساخت‌گرایان تلاش می‌کنند تا از پیش‌فرضیات خود آگاه گردند. پیش‌فرض‌هایی که باید به چنگ پژوهشگران درآیند، چون بر تحقیق تأثیرگذارند (۴۰). با این تفاسیر و آنچه پیش از این در ارتباط با عدم مشارکت گسترده دانش‌آموزان و دانشجویان در ورزش و فعالیت‌بدنی عنوان گردید پژوهشگران را بر آن داشت تا با این ذهنیات بر اساس رویکرد برساخت‌گرایانه، به ساخت اجتماعی در ورزشِ آموزشی بپردازند.

در رویکرد برساخت‌گرایی آن دسته از شیوه‌های درک جهان از جمله درک خود که بدیهی تلقی گشته را می‌توان بر اساس آنچه در ذهن می‌گذرد، دوباره ساخت. از این رو این رویکرد می‌تواند به بازساخت یک الگوی مناسب جهت ساخت آیندهٔ ورزشِ آموزشی کمک نماید. به نظر می‌رسد پس از انجام این پژوهش، نتایج احتمالی آن می‌تواند منجر به تغییر رویکرد ورزشِ آموزشی و تغییر دیدگاه متولیان ورزشِ آموزشی یا

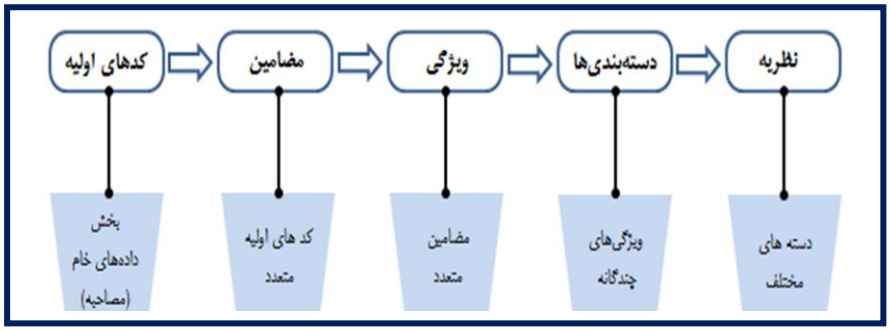
[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

تربیتی در ایران گردد که بتوانند بر این اساس نسبت به سیاست‌گذاری‌های کلان اقدام نمایند. از این رو هدف اصلی این پژوهش ارائه یک نظریهٔ برساخت‌گرایانه در ورزشِ آموزشی ایران است.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر از نوع پژوهش‌های کیفی است. در این پژوهش، به منظور نظریه‌سازی، از رویکرد ساخت‌گرا در نظریهٔ مبنایی یا داده بنیاد[1] که چارمز (۲۰۰۶) (۴۱) ارائه کرده است، استفاده گردید. این طرح اشاره به دیدگاه چارمز (۲۰۰۰) (۴۲) دارد که نوعی موضع فلسفی است. در رویکرد ساخت‌گرا، تأکید بیشتری هست که محقق باید یک کاشف باشد. چامرز (۲۰۱۴) معتقد است این تعامل ذهن و عین است که طی فرآیند تکوینی، نظریه ساخته می‌شود (۴۰).

منظور از ساخت نظریه در رویکرد ساخت‌گرا، همان‌طور که چارمز (۲۰۰۶) اشاره دارد، تعریف نظریه از مکتب پوزیتیویسم[2] است. بر اساس تعریف پوزیتیویسمی، نظریه شرحی از روابط بین مفاهیم انتزاعی ارائه می‌دهد. این شرح و این مفاهیم انتزاعی، گستره وسیعی از مشاهدات تجربی را پوشش می‌دهند. نظریه پوزیتیویسم، به دنبال علت‌ها و شرح قطعی می‌باشد و نیز تأکید بر تعمیم دارد. نظریه مبنایی برساخت‌گرا، موضعی انعطاف‌پذیر را نسبت به فرآیند تحقیق دارد و بررسی می‌کند که چگونه نظریه تکامل می‌یابد (۴۱). چهار فرآیند همپوش در تحلیل ساخت‌گرای نظریهٔ مبنایی عبارت‌اند از: کدگذاری اولیه، کدگذاری متمرکزشده، کدگذاری محوری و کدگذاری نظری. به صورت کلی فرآیند کدنویسی داده‌ها از کدگذاری اولیه تا ساخت نظریه، به شرح شکل ٤ است (۴۳).

شکل٤. فرآیند کدگذاری تا رسیدن به نظریه از طریق رویکرد ساخت‌گرا (ملوگتا و همکاران، ۲۰۱۷)

مشارکت‌کنندگان در این تحقیق، شامل خبرگان دانشگاهی و عملیاتی ورزشِ آموزشی و تربیتی در ایران بودند که بر اساس شاخص‌های مشخص شده در قسمت معیارهای ورود به مطالعه در جدول ۱ انتخاب شدند. به منظور نمونه‌گیری برای انجام مصاحبه‌های عمیق و نیمه‌ساختاریافته از روش نمونه‌گیری هدفمند یا هدف‌دار و تکنیک نمونه‌گیری گلوله‌برفی استفاده شد.

در این تحقیق در تمام فرآیند نمونه‌گیری، سه مرحله نمونه‌گیری آزاد، ارتباطی و نظری که اساس استفاده از رویکرد ساخت‌گرای نظریهٔ داده بنیاد است، رعایت شد (۴۱). مصاحبه‌ها تقریباً ٤٥ تا ٦٠ دقیقه به طول

[1] Grounded Theory

[2] پوزیتیویسم، از POSITIVE به معنای واقعی، مثبت، صریح، تحقیقی، تحصّل‌گرایی و اثبات‌گرایی می‌باشد.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

انجامید. جمع‌آوری داده‌ها به دلیل اشباع داده‌ها، پس از ۲۲ مصاحبه متوقف شد. مصاحبه‌ها بر اساس رویکرد ساخت‌گرا از نظریهٔ داده بنیاد تجزیه و تحلیل شدند. ویژگی‌ها و مشخصات دموگرافیک شرکت‌کنندگان، به همراه نمونه‌ای از روش تجزیه و تحلیل داده‌ها در جدول ۱ نشان داده شده است.

جدول۱. ویژگی‌های مشارکت‌کنندگان، معیارهای ورود به مطالعه و نمونه‌ای از کدگذاری در رویکرد ساخت‌گرا

مشخصات دموگرافیک				معیارهای ورود به مطالعه
حوزه فعالیت	تعداد (نفر)	رشته تحصیلی	عداد (نفر)	۱- افردا آشنا با مشارکت ورزشِ آموزشی
اجرایی	۷	مدیریت ورزشی	۱۵	۲- افراد آشنا با ادبیات توسعه و آینده ورزش
دانشگاهی	۱۳	سایر گرایشات تربیت‌بدنی	۳	۳- افراد آشنا با آموزش و پرورش و دانشگاه
آموزش و پرورش (آموزش)	۲	آینده‌پژوهی و غیره	٤	۴- افراد دارای کتاب و مقاله علمی در زمینه‌های ذکر شده در بالا
تحصیلات		سن		۵- افراد دارای تجربهٔ کاری و اجرایی در ورزشِ آموزشی
کارشناسی ارشد	٤	۳۰ تا ٤۰	۵	
دکترا تخصصی	۱٦	٤۱ تا ۵۰	۱۰	
دانشجوی دکترا	۲	بالای ۵۰	۷	**مباحث موجود در مصاحبه‌ها**
وضعیت شغلی		محل زندگی مشارکت‌کنندگان		- سواد حرکتی - کم تحرکی
معلم تربیت‌بدنی	۳	خوزستان	۳	- آگاهی از مزایای مشارکت در ورزش
استاد	۳	اصفهان	۵	- راهکارهای توسعه مشارکت
دانشیار	۷	تهران	۱۱	- ساختار ورزش‌ایران و توسعه ورزشِ آموزشی
استادیار	٦	گیلان	۲	- آینده ورزشِ آموزشی
ادارات کل و سازمان مرکزی آزاد	۳	کردستان	۱	- هم افزایی متولیان متعدد

نمونه‌ای از کدگذاری اولیه، متمرکزشده و محوری

متن مصاحبه	کدگذاری اولیه		کدگذاری متمرکزشده	کدگذاری محوری
	گزاره‌ها و برچسب‌زنی (مفاهیم اولیه)	مقوله‌ها		
فعالیت‌بدنی در آموزش و پرورش یک موضوع وابسته به رشد است. حرکت‌کردن، یکی از خمیر مایه‌های اصلی زندگی بشر در تمام عمر است. فعالیت‌های‌بدنی در قالب مشارکت در ورزش با بازی در محیط‌های مختلف ظاهر می‌شوند. تحریک‌کردن دانش‌آموزان به مشارکت در ورزش، بر عهدهٔ برنامه‌های مدرسه خواهد بود. سواد جسمانی پایه‌ای مهم برای بسیاری از سیاست‌های کلان ورزش آموزش و پرورش باشد. افراد دارای سواد جسمانی بالاتر، مشارکت بیشتری در ورزش دارند. سواد جسمانی مناسب، سبب توسعهٔ ابعاد فردی می‌شود.	- مسئله رشد - نیاز به حرکت - گستردگی مشارکت در ورزش - علاقه‌مند کردن به ورزش - سواد جسمانی به عنوان سیاستی کلان - مشارک بهتر با سواد جسمانی بالاتر - توسعه فردی با مشارکت در ورزش	- تربیت‌بدنی رشدی - نهادینه‌کردن سواد جسمانی	- ملزومات	- ورزش دانش‌آموزی

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

در این مطالعه به منظور تأئید نتایج و استحکام، دقت تحقیق و برای مشروعیت‌بخشی و صحه‌گذاری بر یافته-ها و تحلیل‌ها از روش گوبا و لینکلن (۱۹۸۹؛ ۱۹۹٤) (٤٤، ٤٥) با نام موثق بودن[1]، که در ارتباط با مطالعات کیفی است، استفاده گردید. از این‌رو، چهار شاخص مقبولیت، اعتماد، تأئیدپذیری و انتقال‌پذیری[2] برای قوام و استحکام داده‌های کیفی مورد استفاده قرار گرفت.

یافته‌ها

بر اساس ماهیت غیرخطی تحقیقات کیفی، فرآیند کدگذاری چندین بار تکرار گردید و در نهایت طبقات و مقوله‌های کامل و جامعی ایجاد شد. عوامل شناسایی شده از مصاحبه‌ها در شش دستهٔ اصلی ورزش دانش‌آموزی، ورزش دانشگاهی، آینده‌های ممکن، رویارویی با آینده، مثلث آینده و ملزومات طبقه‌بندی شدند. بدین‌صورت که بعد از حدود ٥٤٠ جمله پیاده‌سازی شده از مصاحبه‌ها، بعد از حذف موارد تکراری و غیر مرتبط، تعداد ۲۸٤ مفهوم اولیه و مقوله در کدگذاری اولیه توسط پژوهشگران شناسایی و نشانه‌گذاری شد؛ سپس، در کدگذاری متمرکز شده، ۲۳ کد بدست آمد و در نهایت در شش کد محوری، ارائه گردید. براساس رویه‌های مطرح‌شده در قسمت روش‌شناسی و همچنین نمونهٔ کدگذاری ارائه شده در بالا، مقوله-های فرعی و اصلی مدل به شرح جدول ۲ ارائه می‌گردد.

جدول ۲. مقوله‌های فرعی و اصلی مدل برساخت آینده ورزش آموزشی

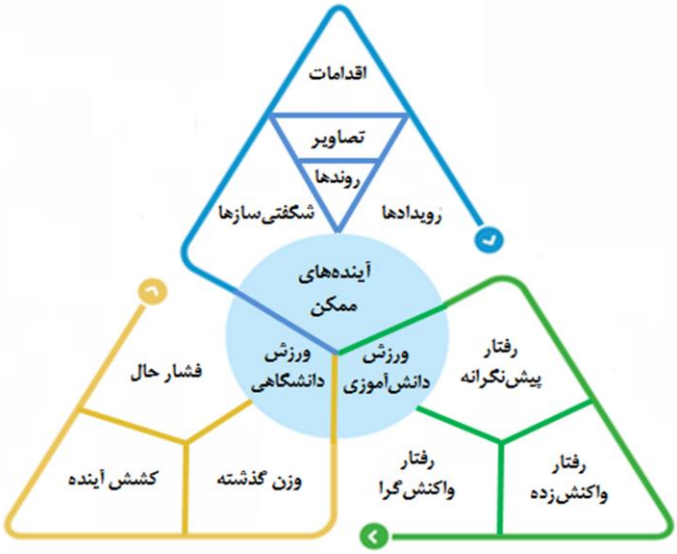
مقوله‌های فرعی	مقوله‌های اصلی
ادامه گذشته – ادامه حال - آیندهٔ محتمل – آینده مطلوب	آینده‌های ممکن
عوامل سطوح مختلف – اقدامات – تصویر سطوح مختلف	ورزش دانش‌آموزی
مؤلفه‌ها– شکل مؤلفه‌ها – محرک‌ها - عوامل عملیاتی – مداخله‌گرها	ورزش دانشگاهی
رفتار پیش‌نگرانه – رفتار واکنش‌زده– رفتار واکنش‌گرا	رویارویی با آینده
روندها – اقدامات – رویدادها- تصاویر – شگفتی‌سازها	ملزومات
وزن گذشته – فشار حال – کشش آینده	مثلث آینده

ازآنجایی که تکلیف و محل قرارگیری کدهای اولیه، متمرکزشده و محوری در جدول ۱ مشخص گردید و به کدهای نظری اشاره نگردید، در ارتباط با این کدها، قبل از ارائهٔ مدل اصلی، این توضیحات ضروری به نظر می‌رسند: کدگذاری نظری، سطحی پیچیده از روند کدگذاری است. کدگذاری نظری عبارتست از چینش کدهای متمرکز شده (گزینشی) یا محوری در کنار هم بر اساس منطق و ارتباط دادن آن با سایر مقوله‌ها، اعتبار بخشیدن به روابط و پرکردن جاهای خالی با مقولاتی که نیاز به اصلاح و گسترش بیشتر دارند. کدهای نظری یکپارچه هستند. بنابراین این کدها نه تنها روابط بین کدها را مفهوم‌سازی می‌کنند، بلکه داستان تحلیلی را به سمت نظری پیش می‌برند (٤١). خروجی این مرحله می‌تواند به صورت یک مدل شماتیک و یا تئوری پردازی‌ای که حاصل شده است، باشد (٤٦).

[1] Trustworthiness
[2] Acceptability, trust, Verifiability & transferability

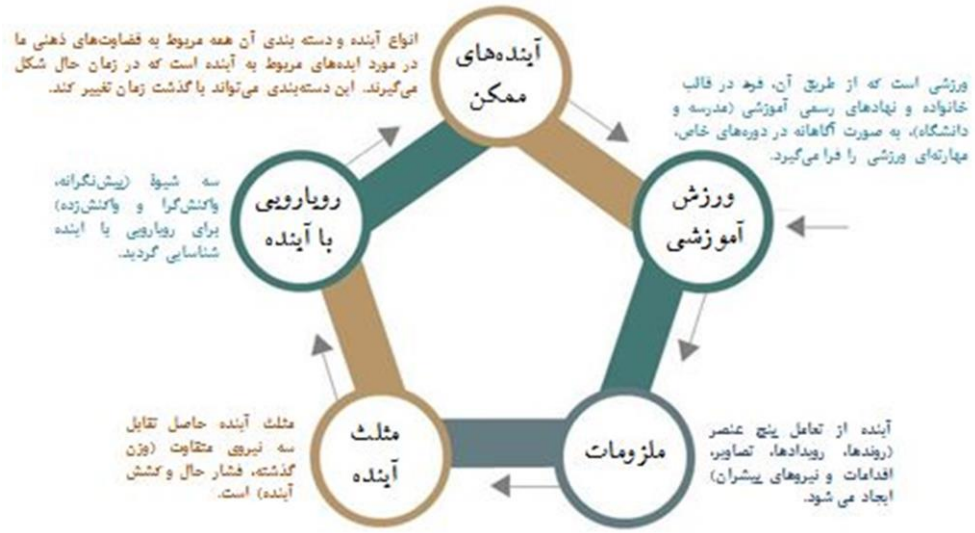
[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

پس از واکاوی در مقوله‌های مربوط به آینده‌نگاری استراتژیک توسعهٔ ورزشِ آموزشی ایران، مدل نهایی تحقیق بدین صورت ارائه شد که ورزشِ آموزشی یا تربیتی که خود از ترکیب مشارکت در ورزش دانش‌آموزی و توسعهٔ ورزش دانشگاهی بدست آمده است، بر اساس ملزوماتی که آینده را شکل می‌دهند و نیروهای متفاوتی که در قالب مثلث آینده ارائه گردیدند و با انتخاب رفتار مناسب در رویارویی با آینده، آیندهٔ خود یا آینده‌های ممکن را رقم می‌زنند. شکل ٤، مدل برساخت آیندهٔ ورزش آموزشی ایران را نشان می‌دهد.

شکل ٤. مدل برساخت آیندهٔ ورزشِ آموزشی ایران

به طور کلی و خلاصه‌تر مدل برساخت آیندهٔ ورزشِ آموزشی ایران با مقوله‌های اصلی‌اش، در شکل ۵ به نمایش درآمده است.

شکل ۵. خلاصه مدل برساخت آیندهٔ ورزشِ آموزشی ایران

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

بحث و نتیجه‌گیری

انسان از گذشته برای هدایت رفتارکنونی خود و خلق تصویرهای آینده بهره می‌گیرد. گاه برای بازنگری دیدگاه‌های خود درباره رفتارهای اثر بخش به درس‌هایی که پیشتر آموخته است مراجعه می‌کند و داشته‌های خوب گذشته را برای آینده نیز تکرار می‌کند. پس باورهای انسان نسبت به گذشته می‌تواند در شکل‌گیری باورهای او در آینده مؤثر باشد. آینده‌پژوهان از زمان حال نیز غافل نیستند. اغلب آینده‌پروهان معتقدند که هدف آن‌ها ایجاد تغییر در زمان حال است. زمان حال ظرفی است که اقدام در آن انجام می‌پذیرد و به آینده شکل می‌دهد. تصمیم‌گیری درباره اقدام‌هایی که هم‌اینک باید انجام گیرند، در حقیقت نوعی آینده‌اندیشی است. بر این قیاس، آینده‌پژوهی از یک سو به تفسیر گذشته کمک می‌کند و از سوی دیگر رهنمودهایی برای هدایت اقدامات کنونی فراهم می‌آورد.

هدف از مطالعه حاضر، ارائه یک نظریه برای ساخت آینده ورزشِ آموزشی ایران مبتنی بر نظریه‌های برساخت‌گرایی و فراشناخت بود. نظریهٔ برساخت ارائه شده در این قسمت از تحقیق دارای نوآوری قابل ملاحظه‌ای در شرح نظری برای ساخت آینده ورزشِ آموزشی ایران است. البته همانطور که چارمز (۱۹۹۵؛ ۲۰۰۰؛ ۲۰۰۶) به عنوان بنیانگذار رویکرد ساخت‌گرا اذعان داشت، این رویکرد به طور صریح فرض می‌دارد که هر شرح نظری باید پرتره تفسیری را از جهان مورد مطالعه ارائه دهد و در ادامه این مبحث، می‌افزاید که البته قرار هم نیست، تصویری کاملاً دقیق را از آن ارائه دهد (۴۷، ۴۸، ۴۱). احتمالاً این پژوهش نیز که با رویکرد ساخت‌گرا صورت پذیرفته است، از این قاعده مستثنی نیست.

همانطور که عنوان گردید که تعیین وضعیت آینده به واقعی‌ترین شکل ممکن، در زمان حال صورت می‌گیرد؛ از این رو بر اساس تعریف پذیرفته شدهٔ، برنامه‌های ورزشی در واحدهای آموزش رسمی مانند مدارس و دانشگاه‌ها، به عنوان تعریف ورزشِ آموزشی، بر اساس درک تفسیری دقیق و کدگذاری‌های اولیه، متمرکزشده، محوری و نظری، ابتدا به ارائه دو شیوهٔ خلاقانهٔ مشارکت در ورزش دانش‌آموزی و دانشگاهی بصورت مجزا پرداخته می‌شود و پس از آن، نظریه ساخت آینده ورزشِ آموزشی که از این دو شیوهٔ مشارکت ذکر شده در دل خود به عنوان ورزشِ آموزشی یاد می‌کند، ارائه می‌گردد.

یکی از ابعاد نظریه بر ساخت حاضر، مؤلفه‌های ورزش‌دانش‌آموزی یا اصطلاحاً مشارکت در ورزش‌دانش‌آموزی می‌باشد. کوکلی (۲۰۱۷) معتقد است که دانش‌آموزانی که مشارکت در فعالیت‌های رسمی، غیررسمی و حمایتی مدرسه را انتخاب می‌کنند، کمی با دانش‌آموزان دیگر فرق می‌کنند (۴۹). مفهوم مشارکت در ورزش دانش‌آموزی، یک مفهوم کاملاً تخصصی است. مؤلفهٔ ورزش‌دانش‌آموزی از سه قسمت، عوامل سطوح مختلف، نقش‌های تبدیل و ملزونات تشکیل گشتند. بر اساس مدل برخاسته از داده‌های تحقیق، عوامل در سطوح مختلف دارای سه سطح خرد، میانی و کلان می‌باشد. همچنین نقش‌های تبدیل سطوح مختلف به مشارکت در ورزش دانش‌آموزی، شامل محورهای آگاهی‌دهنده، علاقه‌مندکننده، تحریک-

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

کننده و نگهدارنده می‌باشند. از دیگر ابعاد این مدل برساخت، این بود که برای تبدیل سطوح مختلف به محورهای مشارکتی در ورزش‌دانش‌آموزی باید الزاماتی مهیا گردد. این الزامات شامل تربیت‌بدنی رشدی، نهادینه کردن سواد جسمانی، آموزش و پرورش تطبیقی، زیست‌بوم‌شناسی، به خدمت گرفتن تکنولوژی‌های جدید، ردیف بودجه مستقل، هم‌افزایی نهادهای اجتماعی، طراحی نظام جامع حقوق دانش‌آموز و مهارت‌های تدریس می‌باشند. در رابطه با نقش نگهدارنده، یکی از مشارکت‌کنندگان (P15) در این تحقیق بیان می‌دارد:

"بهتر است این طور بیان گردد، شاید هم استفاده از این کلمات درست نباشد، ولی برای نگاه داشتن همه افراد در ورزش و فعالیت‌بدنی پایدار تا آخر عمر، بهتر است در مدرسه و یا قبل از آن، با استراتژی‌های مختلف، کودکان را به ورزش و داشتن فعالیت بدنی، معتاد کنیم".

در تفسیر و تبیین نتایج مربوط به مشارکت در ورزش‌دانش‌آموزی می‌توان بیان نمود که مشاهده و تبیین رفتارهای فردی، اجتماعی و محیطی که بیانگر عوامل سطوح خرد، میانی و کلان‌اند، می‌توانند بر اساس ملزوماتی به محورهای مشارکتی در ورزش دانش‌آموزی تبدیل گردند. بدین صورت که ابتدا با آگاه‌نمودن دانش‌آموز و والدین او، به معرفی ورزش و فواید مشارکت در آن می‌پردازیم، پس از اینکه توجه دانش‌آموز و خانواده را به مشارکت در ورزش جلب نمودیم باید در راستای افزایش علاقه او به مشارکت در ورزش، اقداماتی صورت گیرد. ایجاد علاقه به تنهایی کافی نیست، باید تلاش گردد تا با ترغیب بیشتر دانش‌آموز، تمایل به مشارکت در ورزش را ایجاد نماییم. در نهایت، زمانی که دانش‌آموز حالت مثبتی نسبت به ورزش داشته باشد، مایل است در آن مشارکت کند. اما این به معنای پایان کار نیست! چرا که لازم است دانش‌آموز حس خوب و رضایت کاملی از مشارکت در ورزش داشته باشد تا این مشارکت دائمی گردند.

از آنجایی که مشارکت در ورزش نقش مهمی در سلامت ذهنی، روانی، جسمانی و اجتماعی دانش‌آموزان در حال حاضر و در ادامه زندگی آنان دارد و همچنین منجر به ارتقاء سطح زندگی آنان، افزایش نشاط و امید، ایجاد همدلی، کسب مهارت‌های‌حرکتی و روابط اجتماعی مثبت می‌گردد، شناسایی نقش‌های مشارکت در ورزش، از اهمیت بالایی برخوردار است. بنابراین توصیه می‌شود، معاونت سلامت و تربیت‌بدنی وزارت آموزش و پرورش، به عنوان متولی ورزش‌دانش‌آموزی در کشور، با استفاده از ساز و کارهای ارائه شده در مدل حاضر، تمام ملزوماتی که منجر به تبدیل سطوح مختلف به محورهای چهارگانه مشارکتی در ورزش‌دانش‌آموزی می‌شوند را اجرا نماید، همچنین پیشنهاد می‌گردد دانش‌آموزانی که به مرحله نگهداری یا پشتیبانی می‌رسند را با برنامه‌ریزی مناسب و متنوع، همیشه راضی نگه دارند و تلاش مضاعفی در جهت رساندن بقیه دانش‌آموزان برای رسیدن به این مرحله انجام دهند.

از دیگر ابعاد مدل بر ساخت حاضر، مؤلفه‌های ورزش دانشگاهی یا اصطلاحاً توسعه ورزش‌دانشگاهی می‌باشد. رشد و توسعه در همهٔ بخش‌های ورزش دانشگاهی از طریق برنامه‌ریزی صحیح، منابع مالی و امکانات؛ و در سایهٔ ایجاد ساختار سازمانی منظم و متناسب و بهره‌گیری از نیروهای متخصص و مجرب

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]

[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]

[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

امکان‌پذیر است. مولفۀهای ورزش‌دانشگاهی از پنج قسمت مؤلفه‌ها، شکل مؤلفه‌ها ، محرک‌ها، عوامل عملیاتی و مداخله‌گرها تشکیل گردید. بر اساس یافته‌ها، مؤلفۀهای ورزش‌دانشگاهی، از بخش‌های ورزش الزامی، تفریحی (فوق‌برنامه)، همگانی و قهرمانی تشکیل شده است که تا حدودی مشابه ساختار ورزش کشور که در غالب طرح جامع توسعه ورزش (۲۰۰۵) تدوین گردید (۵۰)، می‌باشد. بر اساس یافته‌ها در این پژوهش، محرک‌ها در مدل توسعه ورزش‌دانشگاهی، شامل ورزش آموزشی، ورزش غیر رسمی، ورزش درون دانشگاهی، ورزش برون‌دانشگاهی و ورزش باشگاهی می‌باشند. از دیگر ابعاد یافته‌ها، عوامل عملیاتی می‌باشد که خود شامل تخصیص بودجه، مدیریت و منابع انسانی، تکنولوژی و زیر ساخت است. مورد دیگری که در یافته‌های برخواسته از داده‌ها به چشم می‌خورد، بحث مداخله‌گرهاست که به محیط توسعه و منابع توسعه اشاره دارند. از دیگر یافته‌های بسیار مهم توسعه ورزش دانشگاهی، بخش نقش مؤلفه‌های ورزش دانشگاهی می‌باشد که از چهار قسمت یادگیری اثر بخش، ورزش داوطلبی، تربیت بدنی پایدار و توسعه بلند مدت[1] تشکیل گردیده است. در ارتباط با محرک‌ها و ورزش غیر رسمی، یکی از مشارکت‌کنندگان (p8) بیان می‌دارد:

"تمرکز اولیه بر روی ورزش غیررسمی مستلزم کمترین اقدامات اداری و مدیریتی است. بدین صورت که اگر دانشجویی تمایل به صرف وقت در ورزش داشته باشد، بتواند با مراجعه به مراکز ورزش دانشگاه، از امکانات استفاده نماید."

در تفسیر و تبیین نتایج این قسمت از پژوهش، می‌توان بیان نمود که مؤلفه‌های ورزش دانشگاهی با در نظر گرفتن توسعه محرک‌ها از طریق مداخله‌گرها و عوامل عملیاتی، در غالب نقش‌های مؤلفه‌های ورزش‌دانشگاهی در می‌آیند و در صورت اجرای درست این چرخه، منجر به توسعه ورزش‌دانشگاهی در ایران گردند. به عنوان مثال، مؤلفه ورزش الزامی با تحریک ورزش آموزشی و آموزش درست آن که از طریق عوامل عملیاتی (تخصیص بودجه، مدیریت و منابع انسانی، تکنولوژی و زیر ساخت) تضمین می‌گردد و همچنین در نظر گرفتن محیط‌های توسعه و منابع توسعه به عنوان مداخله‌گر، منجر به یادگیری اثر بخش می‌گردد. آموزش اثربخش، تعیین میزان توانایی‌های ایجاد شده در اثر آموزش‌ها برای دستیابی به اهداف است. یکی از شرط‌های ورود به دانشگاه در هنگام ثبت‌نام، می‌تواند پذیرش تعهدنامه‌ای توسط دانشجو باشد که بر اساس نتیجه این قسمت از تحقیق، تنظیم شده باشد.

به غیر مولفۀهای ورزش‌دانش آموزی و دانشگاهی، نظریه برساخت آینده ورزشِ آموزشی نیز شامل چهار مؤلفه با نام‌های آینده‌های ممکن، رویارویی با آینده، ملزومات و مثلث آینده می باشد. آینده‌های ممکن ورزشِ آموزشی ایران، در چهار گروه ادامه گذشته، ادامه حال، آیندۀ محتمل و آینده مطلوب دسته‌بندی گردیدند. منظور از ادامه گذشته، برگشتن به عقب و قرار گرفتن در شرایط ورزش آموزشی سال‌ها پیش است

[1] Long- Term Athlete Development

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

که با توجه به رشد زیر ساخت‌ها و فرآیندهای نرم‌افزاری و سخت‌افزاری، احتمال وقوع چنین آینده‌ای بسیار کم می‌باشد. آینده "ادامه حال" اشاره به این دارد که در چندین سال آینده (احتمالاً ۱۵ سال) در همین نقطه‌ای که الان حضور داریم، هستیم و هیچ‌گونه پیشرفت و توسعه‌ای صورت نگرفته است. با توجه به اوضاع نابسمان موجود اقتصادی در کشور، احتمال وقوع چنین آینده‌ای وجود دارد. آینده محتمل، اشاره به این دارد که اگر اوضاع به همین منوال ادامه یابد، محتمل‌ترین آینده برای ورزشِ آموزشی چه خواهد بود؟ تفاوتش با آینده "ادامه حال" در این است، که در آینده محتمل، برخی روندهای در حال وقوع، در نظر گرفته می‌شوند، ولی ادامه حال به معنای واقعی به این اشاره دارد، آینده هیچ تفاوتی با اکنون نخواهد داشت. آینده مطلوب، آینده‌ای ایست که فکر می‌کنیم "باید" اتفاق بیفتند یا دوست داریم اتفاق بیفتند. دستیابی به آینده مطلوب در ورزشِ آموزشی دور از دسترس نیست، ولی ساخت چنین آینده‌ای، کار متولیان اصلی ورزشِ آموزشی نیست و شاید کمتر از ۳۰ درصد، وزارت آموزش و پرورش و وزارت علوم در ساخت این آینده، نقش داشته باشند و نیازمند برنامه‌ریزی‌ها و تصمیمات کلان حکومتی و دولتی و توجه ویژه به کلان روندهای آینده دارد. در ارتباط با آیندهٔ "ادامه حال" یکی از مشارکت‌کنندگان (P10) بیان می‌کند:

> "با قاطعیت عرض می‌گردد که در ۱۰ یا ۲۰ سال آینده، همچنان این اختلاف شگفت‌انگیز در کیفیت آموزش ورزش و مکان آن در مدرسه‌ای در شمال پایتخت با فلان مدرسه در بوشگان در دشتسان بوشهر وجود دارد و حتی احتمال این مسئله که این اختلاف بیشتر و بیشتر گردد، وجود دارد و اگر این اختلاف کمتر گردد جای تعجب دارد! و دوباره تأکید می‌کنم که وضع ورزش آموزشی ما در آینده، همین است که است! من از شما سوال می‌کنم، به نظر شما دانشگاه کوچکی که از زمین استیجاری برای برگزاری ساعات تربیت‌بدنی استفاده می‌کند و درون دانشگاه هیچ مکان و فضای ورزشی وجود ندارد، در سال‌های آینده دارای اماکن و تأسیسات ورزشی می‌شود؟ نه تنها این اتفاق نمی‌افتد، بلکه در آینده شاید به جای آموزش دانشجویان و سپس برگزاری آزمون‌های عملی، از آنان یک تحقیق بی‌ارزش که صاحبان کافی‌نت‌ها با کمترین دانش ورزشی، بتوانند آن را تهیه نمایند، طلب کنند! هر چند که در حال حاضر در دانشگاهی در فلان منطقه ویژه در جنوب کشور، حتی یک جلسه هم درس تربیت‌بدنی برگزار نمی‌گردد و برای ارزشیابی از آنان، تحقیق در مورد استقلال و پرسپولیس می‌خواهند."

در تفسیر و تبیین این بخش می‌توان عنوان نمود به این خاطر این نتایج حاصل گردید و برخی از شرکت‌کنندگان در این پژوهش از این جهت ناامیدند و معتقدند در آینده هیچ پیشرفتی حاصل نمی‌گردد که در طول دههٔ گذشته، حتی کوچکترین پیشرفتی حاصل نگردیده است و هیچ تلاشی برای برداشتن فاصله‌های بسیار زیاد در بین جامعهٔ ورزش آموزشی و تربیتی در نقاط جغرافیایی مختلف برداشته نشده است و حتی به

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

نظر می‌رسد مناطق برخوردار از منابع کافی و امکانات، نتوانسته‌اند چیزی فراتر از گذشته ارائه نمایند. احتمالاً آینده ادامه حال یا همان وضع موجود، بسیار باورپذیرتر است.

بر اساس مدل این پژوهش، مقوله رویارویی با آینده، شامل رفتارهای پیش‌نگرانه، رفتارهای واکنش زده و رفتار واکنش‌گرا است. پیش‌نگرانه به معنای در نظر گرفتن تمهیداتی برای پیش‌بینی رویدادهای آینده؛ واکنش‌زده سعی می‌کند اتفاقات را فراموش کند و هیچ عکس‌العملی از خود نشان نمی‌دهد؛ واکنش‌گرا نیز منتظر اتفاق مانده و سپس به حل آن فکر می‌کند. می‌توان اذعان نمود که آینده‌پژوهی مجموعه فعالیت‌های پیش‌نگرانه و فعال در خصوص آینده است. در ارتباط با رفتار واکنش‌گرا یکی از مشارکت‌کنندگان (P13) بیان می‌دارد:

"عادت فردی و سازمانی ما ایرانی‌ها و مخصوصاً ورزشی هاست که دائماً در حال حل مشکلات گذشته هستیم و همیشه منتظر اتفاقات جدید می‌مانیم تا پس از اتفاق افتادن، بسته به درجه اهمیت آن، به حل آن مشکل فکر کنیم و به این صورت است که هیچ وقتی برای پیش‌بینی و پیشگیری از وقوع اتفاقات ناخوشایند نداریم."

در تفسیر و تبیین این قسمت از نتایج، به نظر می‌رسد در رویارویی با آینده، رفتار واکنش‌گرا، رفتاری است که در طول سالیان گذشته توسط مدیران ارشد و کارشنان امر در ورزش آموزشی اتفاق افتاده است و هیچ سیگنال خاصی که نشان دهد این رفتار در جهت مثبت‌تر یعنی رفتار پیشنگرانه در حال تغییر است وجود ندارد و به نظر می‌رسد حداقل تا سال‌های آینده، رفتار واکنش‌گرا، میهمان مدیران و کارشناسان ورزش ایران، مخصوصاً ورزش آموزشی است و تا وقتی در این راستا آموزشی صورت نگیرد، اصلاح غیرممکن است.

از دیگر ابعاد مدل بر ساخت آینده‌نگاری توسعه ورزشِ آموزشی این بود که برای ساخت آینده، باید ملزوماتی مهیا گردد. این ملزومات شامل روندها، اقدامات، رویدادها، تصاویر و شگفتی‌سازها می‌باشند. شگفتی‌سازها، مانند بحران‌های بیولوژیکی، که احتمال وقوع آن‌ها کم و تأثیرات بسیار زیادی بر روند آینده دارند (۲۹)، است. در ارتباط با شگفتی‌سازها، یکی از مشارکت‌کنندگان (P21) بیان می‌دارد:

"تا چند ماه گذشته، حتی تصور چیزی مانند کرونا ویروس جدید که چنین مردم جهان را غافلگیر کند، اصلا وجود نداشت اما اینجاست که تعریف شگفتی‌سازها، یعنی احتمال وقوع کم و تأثیر زیاد، خودنمایی می‌کند. شاید کرونا در تمام عرصه‌ها، مخصوصاً در بحث آموزش، مشکلات فراوانی را ایجاد نمود، اما رفته رفته با برگزاری کلاس‌ها بصورت مجازی، این مشکل تا حدودی برطرف گردید؛ اما کرونا بیشترین آسیب را به ورزش، مخصوصاً در بحث آموزش آن وارد نمود. چون کلاس‌های عملی را نمی‌توان آنطور که باید بصورت آنلاین با آفلاین برگزار نمود و حتی معلمین و اساتید ما، هیچ گونه آشنایی با این نوع تدریس و آموزش ندارند. حتی سامانه شاد که از طرف آموزش پرورش به منظور برگزاری کلاس‌های آنلاین برای دانش‌آموزان طراحی گردید، امکاناتی برای دبیران ورزش

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]

[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]

[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

بوجود آورده است، در حالی که اکثر این دبیران ناراضی‌اند و این شاید به خاطر امکانات زیر ساخت است. این مسئله یک طرف و دریافت این اطلاعات و اجرای صحیح آن توسط دانش‌آموزان، یک بحث دیگر."

در تفسیر و تبیین این قسمت از نتایج، می‌توان بیان نمود که برای ساخت هر چیزی، نیاز به ملزوماتی است و ساخت آینده ورزشِ آموزشی نیز از قاعده مثتثنی نیست. می‌توان اذعان نمود که در ساخت آینده ورزشِ ت آموزشی، عوامل بیرونی و محیطی نقش پررنگ‌تری را دارا می‌باشند و قطعاً این روندها، پیشران‌ها و شگفی‌سازها هستند که آینده‌ها را تحت تأثیر قرار داده و به آینده جهت می‌دهند. نقش نیروهای داخلی سازمان‌های متولی ورزشِ آموزشی، شناسایی این عوامل خارجی و پیش‌بینی آن‌ها در زمان مناسب است. احتمالاً اگر این اتفاق رخ دهد و چنین عواملی را بتوان با روش‌های گوناگون شناسایی نمود، متولیان می‌توانند با اعمال سیاست‌هایی از این قبیل، در ساخت آینده ورزشِ آموزشی تأثیرگذار باشند.

بر اساس مدل برخواسته از داده‌ها، مقولهٔ اصلی دیگر، مثلث آینده نامگذاری شد و از سه بخش وزن گذشته، فشار حال و کشش آینده تشکیل شده است. در عرصه مدیریت اصولاً مدیریت اقدامی است برای آینده و اداره رخدادهایی که در حال اتفاق افتادن است. گذشته‌ها گذشته و دیگر تغییری برنمی‌تابد، حال گریزپا تبدیل به گذشته خواهد شد و آینده تنها فرصتی است که در آن و با آن بدنبال آرمان‌ها، آرزوها، اهداف، استراتژی‌ها و ... هستیم؛ در نهایت بدنبال صید پیش‌دستانه فرصتها و پرهیز از مخاطرات خواهیم بود. وزن گذشته مانند تجربیات دوره‌های آموزشی گذشته، به گذشته و تجربیات آن اشاره دارد؛ فشار حال مانند داشتن استراتژی در برخورد با چالش‌ها، به مشکلاتی که باید در حال حاضر حل شوند، اشاره دارد؛ کشش آینده مانند خلق چشم انداز در ورزشِ آموزشی اغلب برنامه‌ریزی خردمندانه برای آینده است. یکی از مشارکت‌کنندگان (p18) در این باره بیان می‌دارد:

"گذشته نه چندان موفق ورزش آموزشی دیگر گذشته است و حتی همین لحظه و زمان حال که برنامه‌هایی مانند مدرسه قهرمان، حیاط پویا و از این قبیل برنامه‌ها، یا المپیادهای ورزش دانش‌آموزی یا دانشجویی داریم، نباید بیخیال برنامه‌ریزی برای آینده شویم و بدنبال طرح‌ریزی چشم‌انداز و استراتژی برای ورزشِ آموزشی و رویدادهای جدید برای آن باشیم. اهمیت آینده پژوهی و آینده نگاری در حوزه ورزش بسیار مهم است."

در تبیین و تفسیر این نتایج می‌توان بیان نمود از جهت این نتایج بدست آمده و چنین نقطه نظراتی بیان گردید که همواره سعی بر این بوده که از گذشته درس گرفته و اصرار بر این است که آینده ادامهٔ گذشته می‌باشد، در صورتی که به نظر می‌رسد که غیر از قسمت اول که اشاره به درس گرفتن از گذشته دارد، ادامه جمله یعنی آینده ادامه گذشته است، با این تفسیر که نمی‌توان دخل و تصرفی در آن داشت، احتمالاً اشتباه است؛ چون امروزه مشخص گردیده که می‌توان با پیش دستی و شناخت عوامل تأثیرگذار بر ساخت آینده،

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]

[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]

[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

نسبت به ساخت آینده مطلوب اقدام نمود. در ارتباط با ورزشِ آموزشی یا آینده هرمورد دیگری، شاید نتوان با اطمینان از پیش‌بینی و ساختن آن، سخن گفت، اما احتمالاً می‌توان تا حدودی به ساخت آینده مطلوب نزدیک شد و حداقل از خطرات احتمالی که برخی کلان‌روندهای آینده و برخی شگفتی‌سازها، در پی دارند، جلوگیری نمود.

در انتهای هر مطالعه با روش داده بنیاد یا گرندد تئوری (تمام رویکردها)، باید منطق مدل تشریح گردد و همچنین منطق و خرد مایه این دسته‌بندی‌ها تشریح گردد. بدین صورت که برای مقوله‌های اصلی، سعی در کشف مبانی نظری هم‌راستا با آن، صورت گیرد (٤٦، ٢٩، ٥١، ٥٢). از این رو در این قسمت از پژوهش، دسته‌بندی اصلی حاصل از داده‌ها با نام سطوح مختلف و محورهای مشارکتی در ورزش دانش‌آموزی با نظریه برد متوسط رابرت مورتن (١٩٤٩) (٥٣) و مدل تبلیغاتی AIDA استرانگ (١٩٢٥) (٥٤، ٥٥)، مؤلفه‌های ورزش دانشگاهی با مدل اوقات فراغت مول (٢٠٠٥) (٥٦) و مدل چهارچوب ورزش انگلستان[1] (٢٠٠٤) (٥٧)، محرک‌ها با طیف ٥ گانه ورزش تفریحی پورکیانی و همکاران (٢٠١٥) (٥٨)، عوامل عملیاتی یا رتبه‌بندی عوامل مؤثر بر توسعه دوستی و همکاران (٢٠١٩) (٥٩)، مداخله‌گرها با مدل منافی و همکاران (٢٠١٩) (٦٠)، نقش مؤلفه‌های ورزش دانشگاهی با یادگیری اثر بخش بلگان و همکاران (٢٠٠٣) (٦١)، پیمان پاریس (٢٠١٥) (٦٢) در ارتباط با تربیت‌بدنی پایدار و مدل توسعه بلند مدت ورزش کانادا[2] (٢٠١١) (٦٣)، آینده‌های ممکن با "مخروط آینده‌پژوهی" (هانکوک و بیزولد، ١٩٩٤؛ هنچی، ١٩٧٨) (٦٤، ٦٥)، رویارویی با آینده با "اصل آینده‌نگاری" (اسلاتر، ١٩٩٥) (٦٦)، مؤلفه ملزومات با "پیشران‌های تغییر" (هولوپانیان و تویونن، ٢٠١٢) **(٦٧) و همچنین** مثلث آینده با "آینده‌نگاری راهبردی" زالی (٢٠١٣) (٦٨) با پیشینه و منابع مناسب، توجیه گردیدند، که خود نشان از منطقی بودن مدل موجود است.

در نتیجه‌گیری نهایی این پژوهش، می‌توان ادعا نمود که ورزشِ آموزشی یا تربیتی (در اینجا شامل مدل مشارکت در ورزش‌دانش‌آموزی و مدل توسعه ورزش‌دانشگاهی می‌باشد) بر اساس ملزوماتی (روندها، رویدادها، تصاویر، اقدامات و در نظر گرفتن شگفتی‌سازها) که آینده را شکل می‌دهند، با غلبه بر وزن گذشته و فشار حال و در هم راستا با کشش آینده و انتخاب رفتار پیش‌نگرانه در رویارویی با آینده، می‌تواند آینده مطلوب خود را بسازد و برای آن چشم انداز تعیین نماید. ارائهٔ یک نظریه مبنایی برخواسته از داده‌ها با برد متوسط، ذات تحقیقات نظریهٔ داده بنیاد است (٤١، ٤٢). نظریه برد متوسط مبنایی برساخت‌گرایانه حاصل از داده‌ها در این پژوهش را می‌توان "آیندهٔ برنامه‌ریزی شده ورزشِ آموزشی ایران" نام نهاد. برساخت‌گرایی اجتماعی در مورد ساختار اجتماعی (هستی شناسی اجتماعی) واقع‌بینانه، غیرانتقادی و قوی، نه تنها به مفهوم اجتماعی متکی است، بلکه به این فرض نیز بستگی دارد که می‌توان قلمرو اجتماعی را ساخت (٢). آینده

[1] The Framework for Sport in England
[2] Long Term Athlete Development Canada

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

مورد پذیرش و دلخواهی که در ورزشِ آموزشی بر اساس این نظریه می‌توان ساخت، می‌تواند تبدیل به بزرگترین قلمرو اجتماعی، با بیشترین حجم شرکت کننده در ورزش و الگویی نمونه باشد.

در راستای ارائه پیشنهادات کاربردی برخواسته از این مطالعه، پیشنهاد می‌گردد، رفتار پیشنگرانه به جای رفتار واکنش‌گرا با برگزاری دوره‌های پیشرفته ضمن خدمت برای تصمیم‌گیران حوزه ورزشِ آموزشی در ایران، نهادینه گردد. پیشنهاد کاربردی بعد، برنامه‌ریزی درس ورزش و تربیت‌بدنی در مدارس و دانشگاه‌ها در زیست‌بوم‌های متفاوت، توسط کارشناسان و خبرگان بومی آن زیست‌بوم است؛ افزایش تعداد روز و ساعات درس تربیت‌بدنی در مدارس و الزامی کردن اخذ درس تربیت‌بدنی در همهٔ ترم‌های تحصیلی در دانشگاه در راستای نهادینه‌سازی فعالیت جسمانی پایدار، دیگر پیشنهاد کاربردی این نوشتار است.

در پایان، بر اساس محدودیت‌هایی که در این مطالعه وجود داشت، پیشنهاداتی برای تحقیقات آتی ارائه می‌گردد. محدودیت اول، همان‌طور که پیش از این اشاره گردید، اختلاف نظرهای زیاد در ارتباط با تعریف و معنی ورزشِ آموزشی یا تربیتی وجود دارد؛ پیشنهاد می‌گردد مطالعه‌ای مروری درخصوص بازتعریف ورزشِ آموزشی در ایران صورت پذیرد. محدودیت بعد، وجود متولیان نسبتاً زیاد در ورزشِ آموزشی بود که پژوهشگران، هیچ هم‌افزایی مثبتی بین متولیان، مشاهده ننمودند، پیشنهاد می‌گردد، مطالعه‌ای در ارتباط با تحلیل بازیگران کلیدی ورزشِ آموزشی ایران صورت پذیرد. محدودیت آخر، مربوط به بحث روش‌شناسی این پژوهش کیفی و بالاخص انتخاب رویکرد مناسب در نظریه داده بنیاد یا نظریه مبنایی بود؛ در ارتباط با انتخاب رویکرد در این گونه پژوهش‌ها، منبع معتبر خاص و راهنمایی وجود ندارد. در طول مسیر این مطالعه، مشاهده شد که غالباً یک رویکرد بر هر مسئله‌ای، سوار گردیده بود؛ از نظر پژوهشگران این مطالعه، رویکرد را نباید بر مسئله سوار نمود، بلکه برای هر مسئله، رویکرد مناسب را انتخاب نمود یا اصطلاحاً مسئله را بر رویکرد، سوار نمود؛ همانگونه که با جست و جو و تحقیق فراوان (۵۲)، بر اساس مسئله موردنظر این مطالعه، رویکرد ساخت‌گرای چارمز برای این پژوهش انتخاب گردید. پیشنهاد می‌گردد، اندیشمندان حوزهٔ مدیریت ورزشی در آینده، مطالعه‌ای برای فراهم کردن سازوکارهای انتخاب رویکرد، در نظریه داده بنیاد، مخصوصاً در ارتباط با مسائل حوزهٔ ورزش به انجام برسانند.

References

1. Viscu LI, Watkins CE. Constructivism in clinical supervision. The Supervision Pyramid and the constructivist Paradigm of learning: A Guide to Clinical Supervision (Chapter 5). The Supervision Pyramid. US: Academic Press; 2021.
2. Detel W. Social Constructivism. International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences. 2015; (Second Edition). 228-234.
3. Cohen L, Faro SA, Tate R. The Effects of Effects on Constructivism. Electronic Notes in Theoretical Computer Science. 2019; 374: 87-120.
4. PandeS M, Bharathi V. Theoretical foundations of design thinking – A constructivism learning approach to design thinking. Thinking Skills and Creativity. 2020; 36: 100637.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

5. Piaget J. The construction of reality in the child. UK: Routledge; 2013.
6. Troelstra A. History of constructivism in the 20th century. Cambridge: Cambridge University Press; 2011.
7. Berger PL, Luckmann T. The Social Construction of Reality: A Treatise in the Sociology of Knowledge. Garden City, NY: Anchor Books; 1967.
8. Schutz A. Max Scheler's Epistemology and Ethics: II. Review of Metaphysics. 1958; 11: 486–501.
9. Durkheim E. The Division of Labor. CA: Sage; 1893.
10. Charmaz K. With constructivist grounded theory you can't hide": Social justice research and critical inquiry in the public sphere. Qualitative Inquiry. 2020; 26(2): 165–176.
11. Zachkery A. Desiging an anticipatory systems based on the concepts and tools of complexity sciences [dissertation]. [Tehran]: University of Tehran; 2017. 299p. (In Persian)
12. Fuller T, Loogma K. Constructing futures: A social constructionist perspective on foresight methodology. Futures. 2009; 41(2): 71-79.
13. Inayatullah S. A Castle Surrounded by Hungry Wolves: Toward a Stage Theory of the Uses of the Future. World Futures Review. 2019; 12(4):194675671987879.
14. Ilmola L, Rovenskaya E. Three experiments: The exploration of unknown unknowns in foresight. Technological Forecasting and Social Change. 2016; 106: 85-100.
15. Zhao J, Li R, Ma J, Zhang W. Longitudinal relations between future planning and adolescents' academic achievement in China. Journal of Adolescence. 2019; 75: 73-84.
16. Godet M. Creating Futures: Scenario Planning as a strategic management tool. Washington DC: Economica; 2006.
17. Soderstrom O. Precarious encounters with urban life: The city/psychosis nexus beyond epidemiology and social constructivism. Geoforum. 2019; 101: 80-89.
18. Ghaedi B, Ghaltash A, Hashemi SA, MashinChi AA. The Effectiveness of Teaching Based on Social Constructivism on Academic Achievement, Critical Thinking, and Academic Achievement Motivation in Elementary Sixth Grade Students. Research in teaching. 2019; 7(2), 37-53. (In Persian)
19. Naderi S, Bahrami S, Esmaeeli M. Presentation the Model of strategies for improving the effectiveness of Sports teaching methods in primary schools in Iran with a grounded theory approach. Research on Educational Sport. 2020; 8(20): 159-178. (In Persian)
20. Pour Keyani M. Designing and explaining the model of sports development with human development in the Islamic Republic of Iran [dissertation]. [Tehran]: University of Tehran; 2015. 226p. (In Persian)
21. Mirzaei Kalar A, Hematinezhad M, Ramezaninezhad R. Designing the Model of student sport development in Iran. Research on Educational Sport. 2020; 8(18): 41-62. (In Persian)
22. Rasekh N, Sajjadi S, Razavi S, Dousti M. Analysis of the Educational Sport Structure in Iran. *Research on Educational Sport*. 2018; 6(14): 17-44. (In Persian)
23. Savari A, Bahrami S, Eydi H. Designing a Health-Based Model of Student-Based on Sports in 1404 Horizon. *Research on Educational Sport*. 2021; 9(23): 73-98. (In Persian)

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

24. Aghaei N, Elahi A, dehghan A. Designing Physical Education Extracurricular Activity Management in Iran. *Research on Educational Sport*. 2021; 9(23): 17-44. (In Persian)
25. Zolghadri P, kian M, aliasgari M, Elahi A. Pathology of the Implementation of Physical Education and Health Curriculum in First level Secondary School, based on Aker Model. *Research on Educational Sport*. 2019; 7(17): 229-252. (In Persian)
26. Rezaei S, Taravosh M. Desigining and Codification a Strategic Plan for Development of Eductional Sport at Ilam University by Using the SWOT and QSPM Model. *Research on Educational Sport*. 2020; 8(19): 39-66. (In Persian)
27. Bannerman S. The World Intellectual Property Organization and the sustainable development agenda. Futures. 2020; 122: 102604.
28. Li Vigni F. Five anticipation communities in complex systems sciences: Complexity science and its visions of the future. Futures. 2020; 121: 102551.
29. Shahvali Kohshouri J. Strategic Foresight on Development of Educational Sport in Iran [dissertation]. [Isfahan]: Mobarakeh Azad University; 2020. 201p. (In Persian).
30. Shahvali kohshouri J, Askari A, Nazari R, Naghsh A. The Formulation Iranian Educational Sports Strategies: Scenario-based. Research On Educational Sport. 2020a; 8(21): 223-250. (In Persian)
31. Padash D, kashef S, Saghafi F, Hamidi M. Identification of the Uncertainties of Physical Education and Student Sports in 2025. Research on Educational Sport. Forthcoming 2019; (In Persian)
32. Shahvali kohshouri J, Askari A, Nazari R, Naghsh A. Scenarios of Iranian Student Sports Development. Research in Sport Management and Motor Behavior journal. Forthcoming 2020b. (In Persian)
33. Fathi R, maleki M, Saberi A, Zandagahi A. Scenario Planning of University Sports of Iran based on Future Study Approach. Sport Management and Development. 2020; 9(3), 72-92. (In Persian)
34. Shahvali kohshouri J, Askari A, Nazari R. Identifying the effective Wild Cards and drivers on the future of Iran's educational sport. Research on Educational Sport, Forthcoming 2021. (In Persian)
35. Ghanbari Firouzabadi A, Amani A, Reihani M, Sardroodian M. Designing a Strategic Model for Student Sport Development. Research on Educational Sport. 2020; 8(20), 179-204. (In Persian)
36. Buhas S. Sports and Physical Education–Forms of Socialization. GeoSport for Society. 2015; 3(2): 53-60.
37. Ghasemi Rooshnavand J, Bahrololoum H, Andam R, Bagheri H. Identifying the Ways of development of trans-sectional cooperation in Student Sports. Research on Educational Sport. Forthcoming 2020; (In Persian)
38. Ramezani F, Talebpour M, Shajie K. Identifying of Mental Paradigms of Sports Development Strategies with the Educational Approach at Farhangian University. Research on Educational Sport. 2020; 8(20): 115-32. (In Persian)
39. Haji Heydari H. Twenty-four theses on re-reading the super-book on the construction of social reality. Tehran: Research Institute of Islamic Culture and Art; 2013. (In Persian)
40. Charmaz K. Constructing grounded theory (2nd ed.). London: Sage; 2014.
41. Charmaz K. Constructing grounded theory. London: Sage; 2006.
42. Charmaz K. The self as habit: The reconstruction of self in chronic illness. The Occupational Therapy Journal of Research. 2002; 22(1 Suppl.): 31S-42S.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

43. Mulugeta B, Williamson S, Monks R, Hack T, Beaver K. Cancer through black eyes - The views of UK based black men towards cancer: A constructivist grounded theory study. European Journal of Oncology Nursing. 2017; 29: 8-16.
44. Guba E, Lincoln Y. Fourth generation evaluation. Newbury Park, CA: Sage; 1989.
45. Guba E, Lincoln Y. Competing paradigms in qualitative research. In N. Denzin & Y. Lincoln (Eds.), The handbook of qualitative research. Newbury Park, CA: Sage; 1994.
46. Amiri M, Norozi Seyed Hoseini R. An Introduction to Qualitative Research Methods in Sport. Third Edition. Tehran: University of Tehran Press; 2019. (In Persian)
47. Charmaz K. Grounded theory. In J. A. Smith, R. Herre, & L. Van Langenhove (Eds.), Rethinking methods in psychology (pp. 27-49). London: Sage; 1995.
48. Charmaz K. Grounded theory: Objectivist and constructivist methods. In Norman. Denzin & Lincoln, Yvonna (Eds.), Handbook of qualitative research, 2nd ed. (pp. 509–536). Thousand Oaks, CA: Sage; 2000.
49. Coakley J. Sports in Society: Issues and Controversies (12th Edition). London: Mc Graw Hill; 2017.
50. Physical Education Organization of the Islamic Republic of Iran. Detailed development studies of educational sports. Tehran: Sibe Sabz; 2005. (In Persian)
51. Norouzi R, Ehsani M, Kozehchian H, Amiri M. Designing a Model of Human Capability Development in Sport (by Grounded Theory). Journal of Sport Management. 2018; 10(1): 49-63. (In Persian)
52. shahvali kohshouri J, Askari A, Nazari R, Naghsh A. A constructive model of participation in the student sports. Teaching and Learning Research. Forthcoming 2021; (In Persian)
53. Azad Armaki T. Sociological theories. Tehran: Soroush Publications; 2010. (In Persian)
54. Ganji R. (2012 Evaluate the effectiveness of online advertising methods on the shopping behaviorofinternet users in Iran use the AIDA model and ranking them. (Unpublished masterdissertation), Nonprofit Institution of Work; 2012. (In Persian)
55. Fortenberry JL, McGoldrick PJ. Do Billboard Advertisements Drive Customer Retention? Expanding the “AIDA” Model to “AIDAR”. Journal of advertising research. 2019; 60(2), 1-14.
56. Mull R. Recreational Sport Management, 3rd ed, Australia,Human Kinetics; 2005.
57. The Framework for Sport in England. Making England an Active and Successful Sporting Nation: A Vision for 2020; 2004. http://www. sportengland.org
58. Pour Keyani M. A practical guide to academic sports recreational activities. Tehran: Nesha Publishing; 2015. (In Persian)
59. Dousti M, darvishi A, Mhsenifar A. Identification and Ranking of Sport Development Factors in Mazandaran University. Journal of Sport Management. 2019; 11(4): 809-831. (In Persian)
60. Manafi F, Ramezan Nejad R, Goharrostami H, Pourkani M, Dastom S. Designing the model of Factors affecting the development of university sport in Iran. Journal of Sport Management. 2019; 11(2): 195-217. (In Persian)
61. Blegan H, Mary J, Beth M. Creating a climate for Learning: effective Classroom Management Techniques. CA: Human kinetics; 2003.

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]

62. Paris Agreement. United Nations Treaty Collection. 8 July 2016; 2015.
63. Speed Skating Canada's. Long Term Athlete Development is a training. competition and recovery framework for skaters in all stages of the sport; 2011.
64. Hancock T, Bezold C. Possible futures, preferable futures. The Healthcare Forum journal. 1994; 37(2), 23-9.
65. Henchey N. Making Sense of Futures Studies. Alternatives. 1978; 7, 24-29.
66. Slaughter RA. The foresight principle: Cultural Recovery in the 21st Century (Praeger Studies on the 21st Century. London: Praeger; 1995.
67. Holopainen M, Toivonen M. Weak signals: Ansoff today. Futures. 2012; 44(3), 198-205.
68. Zali N. Strategic foresight in regional planning and development. Tehran: Strategic Studies Research Institute Publications; 2013. (In Persian)

[Downloaded from system.khu.ac.ir on 2026-11-02]
[DOR: 20.1001.1.22520716.1401.12.24.3.4]
[DOI: 10.52547/JRSM.12.24.32]